

מסורת הש"ס

אלו טרפות פרק שלישי חולין

מד.

עין משפט
נר מצוה

ל א ב מ מ" פ"א מהל' שמיטה ה' ו ופסי' כה"ג סנה' ענין סג טושיע יו"ד מ" כ סעי' ב: לח ג מ" ש פ"ט ה' כל ועי' היטב ככ"מ סנה' שם טושיע יו"ד מ" כ סעי' טו: ל א ד ה מ" שם פ"ח ה' כ סנה' שם טושיע יו"ד קמ"ן ל סעי' א: ב מ מ" שם פ"ח ה' כ סנה' שם טושיע יו"ד מ" כ סעי' טו: מ א ד ה מ" שם סנה' שם טושיע יו"ד מ" כ סעי' י: וס' ל סעי' י:

תורה אור השלם

1. ה'הב ענין בראש ו'הכסיל בחי' הולך ו'דעתי גם אני שמקרה א'ה' יקרה את כלם: קהלת ב יד

רבינו גרשום

ור' יהושע היא דאמר אין משגיחין בבת קול. תימה דקיימא לן כצית הלל משום דת קול וקיימא לן דרבי אליעזר שומתי הוא ולא חיישינן צבת קול שפסק כותיה דפרק הזהב (ב"מ דף טו:) ויש לומר דשמי' הסם שלא יתה אלף לכדודו דרבי אליעזר דאמר מן השמים ויכחו ועוד דצבת קול דצית הלל מסייע קרא דכתיב (שמות כג) אחרי רבים להטות דצית הלל רוצא הו' אלף דמעיקרא מספקא לן משום דצית שמאי מחודדין טפי אלף צבת קול דרבי אליעזר רצון דפליגי עליה הו' רוצא ואס' תאמר אמאי קאמר הכה הא מני רבי יהושע היא דאמר אין משגיחין צבת קול הא חיבו לא קאמר אלף אעזבא דרבי אליעזר דאין נמי לא קיימא לן צבת קול דרבי אליעזר וי"ל דכיון דקאמר לא צבתיים היא משמע דלית ליה דצבתי דוכתא אין משגיחין צבת קול: **ב"ר** ברב עבדא. והא דאמרין לעיל רמין עליה חומרי דרז וחומרי דשמואל היינו למאי דס"ד והוה מני למימר כולה כשמואל צבאל דלאו מקום שמיטה הוא ואס' נמי דגמרי' שלש ששטן שו' שלישי אלף נקט כרז משום דק"ל כרז צאיסורי: **מדרקאמר** נתנו בו חבמים שיעור ב'. ולא צני למימר דנתנו צו שיעור למטה דמללא פירש דכיון מסתמא צין למעלה צין למטה קאמר: **ב"ר** תפיסת יד. פירש צקונטרס ארצות ארצות תימה דצבתי מני ופירש רבינו יצחק צן רציו ממי' ארצות ארצות צבאלים גדולים מכלא ואלין כל חד וחד לפי זמה שהוא גדול וצ"ג מפרש כדי תפיסת יד דנקיט איניש צבתי ארצותיו ודכרייה דכרי צבלה ויש לסמוך עליהם והאי דקרי לקמן (דף ג:) גבי לחולות ואי צבתיים יד מכלא צבאל צ"ד דמורא דהיינו ארצות ארצותות הסם נקט כדי תפיסה סתם אלף הכה כדי תפיסת יד קאמר דמשמע כדי שיוכל לתפוס צבתי ארצותות ואפי' כל שהוא: **והאיכא** עיקור סימנים. לפירוש הקונטרס

דפ"ק (לעיל ב.) דעיקור סימנים הוא טרפה תימה ו' דהיי' פשיטא ליה דהויא טרפה על כרחך אינה נטרפה בתורבין הוושט צבאל כמו צוושט ענמו ו' ודמו צן נימא דניטל כולה כשרה ו' תימא דכרייה ליה דלא גרע משמוטת הגרגרת שהיא טרפה זהו דוחק גדול ועוד דקא' משני דכרצו כשרה אף על פי דפסקות הגרגרת מן צרצו טרפה ולפירוש הלכות גדולות פריך שפיר והא' איכא עיקור סימנים אף ע"ג דלא הויא טרפה צבאלות ו' מ"מ צמה יכשר כיון דאין לו היתר צבאלות ומיהו קשה לפי ט"ר דמאי פריך והאמר רבא דרז צנה סימנים שנדלדלו צרצו טרפה לפי המקשן פשיטא ליה ארצות דרז צנה גופיה דאי טרפה הויא צבאל אס' כן מהו עיקור דקיימא לן דלא הויא טרפה אלף שאין שמיטה מועלת צו ו' ומיהו ספרים דגרסי מעיקרא לא קשיא ו' (הא דאקפל אקפולי) והא דאקפל דאקפולי ו' וי"ל שיעור המקשן דמסיק לבסוף דכריה דרז צנה איירי דאיפירוק אפרוקי צבאל כלא מעט וכאן מעט דלא דכריה דרז הוי טרפה ופירוק סימנים דלא הוי טרפה דאקפול אקפולי צבאל מעט דהשכר ו' מ"מ פריך מלדלו דרצו דרז צנה אלפון דלדלו שהוציר הממטרן וחור ופירש לו דלדלו שאמרת

מחומרי צית שמאי ומחומרי צית הלל. מפרש צפ"ק דעירובין (דף ט.) צבתי חומרי דסתמן אהדי כגון הך דשדרה וגולגולת דאפלוג צית שמאי וצית הלל לגבי אלף דהו' צית שמאי לחומרא ואומרי עד שסתמך שמי חוליות מטמא צבאל וצית הלל לקולא וקאמרין וכן לטרפה דצית הלל צבאל חוליה הוי חסרון וטרפה וצ"ש כשרה והו' להו' צ"ש לקולא וצ"ה לחומרא ומאן דעציד צטרפות כחומרי צ"ה וצטומאה כחומרי צ"ש כסיל הוא דהכא חשיב ליה חסרון והכא לא חשיב ליה חסרון. והני דרצא נמי סתמן אהדי דכיון דאמר נקוצמו צבאלו טעמא משום דמקום שמיטה הוא וחומרי דשמואל דאמר לאו מקום שמיטה הוא ואסתמך דסתמן מילתיה דרצא אהדי: צ"ה קול. צפרק קמא דעירובין (דף יג.) יתמה צבת קול ואמרה הלכה צבית הלל: דרבי יהושע צבאל מליעא צבאלה (דף טו:) מכל מקום קשיא. דכתיב חומרי לא עבדינן: סתם שמעתייה דרז צבתי צבאל רב יהודה הוה אמר להו' צבתי מדרשא: נתנו צו שיעור. עד כמה הוא כשר לשמיטה: לאו מקום שמיטה הוא. אפי' אמר רב צבאלה מליי דהוה אגררת צבין צמקום שמיטה צין שלא צמקום שמיטה שוה שיעוריה: עד כדי פסיקס יד. כריך להניח לצד הראש כשלא ארצות וארצות לשון מורי הוקן ואני שמעתי אחת חודי צפרים והראשון נראה צבתי דמי הוי גוונא לא מיקרי תפיסת יד: עד מקום שיעור. שיש שם שער שגורין צבין מוכרם הפנימי: טפה צוושט. מיקרי כרס ו' וקא' סלקא דעמך דלא איל שער בתוך הוושט ולא מליי ואת אמרת עד מקום שיעור צדא עד סוף הוושט כולו מלי שמיט וכיון דלא וושט הוא היכי מלי שמיט ציה: אימא טפה כרס סמוך לוושט. דהיינו טפה ראשון של כרס הוי כרס הפנימי ונקוצמו צבאלו ולפי שהוא נחצא צמקום המינר צין צלעות החוה קרי ליה פנימי וכל שאר הכרס קרוי צבתי [מנצ]. חמילונה וידידית צקריית רוצו: כי קאמר רב טפה צוושט מקרי

א) [עין חו' ערכין ב: דכ"ה מ' שחלן] ב) צבית נג. צ"מ טו: פסיקס קרי. צבית דר. [עירובין א. א.] ג) [קמ"ן ב: ע"ש] ד) [קמ"ן ד:] ה) [לעיל מנצ: לקמן ע:] ו) י"א ו'ה. רש"י, א) [דף גד.] ח) [שם לפיט א"ת] וקפלו הסיד אכן צדק לו. איתא, א) [שבת קל: מה] א) [נדרשא צבאלות מנצ: א) [נ"ל בתורא] א) עין ש"א ורש"י וספר תפלת שמואל צבאלות על רש"י, א) ר"מ מ"י, א) [נ"ל ח"ל]

הנהגות הב"ח

א) נ"י מנצ ב' חמסם שיעור מדרקאמר נתנו בו חבמים שיעור מכלל דמורין: (ב) שם אלף אימא רוצו והאמר רבא ו' דאפרוק אפרוקי ח"מ ו' צ"א והאמר שמואל תורבין הוושט ברובו הא דאקפול אקפולי הא דאיניקוב איניקובי והאמר רבא ב' מה אמר שמואל סימנים שנדלדלו צרצו טרפה אמר רב שישא כריה דרז א"י הסם דאפרוק אפרוקי: רש"י ד"ה טפה ו' דקא' סלקא ארעתיה ללא:

מוסף רש"י

אי כבית שמאי כקוליהן וכו' ומחומריהן. אי לענין טומאה לא חשיב לה חסרון בתולא אחת. לענין טריפה נמי לאו חסרון הוא ואי כריה למעו חסרון הוא למשנה חסרון הכה והכא (ד"ה ו' ד"ה) ניטל לחי התחתון. מעל השכר והסימנים מחומרים צבאל (קמ"ן ד.). סימנים שנדלדלו. נתלשו צבאל מקומות ומחומריהן כלן מעט וכאן מעט (ע"ר מנצ) נעקרי מקומות הכרה (קמ"ן ע"ג).

שיטה מקובצת

א) דהו' להו' ב' לחומרא דאמרי עד שסתמך: ב) ואת אמרת עד מקום שיעור הוושט עד סוף הוושט כולה: ג) סימנים הוי כשנער הוושט: ד) כל חד וחד לפי קוטנו ובעל ה"ג מפרש: ה) גבי חלחולת כרי תפיסה כמלא בטא: ו) תימה דהיא פשיטא ליה דהיא טרפה הא על כרחך: ז) כמו ברושט עצמו אלא ברובו ובמו כן נימא: ח) ומיהו לפירוש דגרסי מעיקרא לא קשיא אלא דאקפול אקפולי והא דאקפול אקפולי י"ל שיעור המקשן. ו' מנצ כצבאל מנהג הב"ח כ"י: ט) גופיה אי טרפה הויא עיקור היכי משכחת לה:

א) גירסת דכיון היא כמו ג' ב' ס"א ספ"א ה"מ כלל בהגהותיו דגרסי והאמר שמואל מורבן הוושט צבאל הא דאקפול וכו'.

היכי

אינו כשל רצה צר צנה חנה אלף לספרים דגרסי צבת והא' אמר שמואל צרצו לא קשיא הא דאקפול אקפולי צבאל מעט דהשכר ו' מ"מ פריך מלדלו דרצו דרז צנה אלפון דלדלו שהוציר הממטרן וחור ופירש לו דלדלו שאמרת